

298

คันทน์หม่อน

แชมปม

พวงระกำ

หญ้าหางหมา หรือหางหมาจอก

หญ้าหวาย

แชมปม พวงระกำ และหญ้าหางหมา ย่อยได้ง่าย ได้ผลผลิตสูง แต่ไม่มีคุณสมบัติอื่นเด่นพอ พี่ชื้ออื่นๆ ไม่มีอะไรน่าสนใจเป็นพิเศษ

1.2 ดินขาวสำหรับอุตสาหกรรมกระดาษ

สืบเนื่องจากการค้นหาดินขาวทั่วประเทศ เพื่อแนะนำส่งเสริมให้นำมาใช้เป็นประโยชน์ โดยเฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมกระดาษ ดังที่รายงานไว้แล้วในรายงานกิจกรรมฉบับก่อนๆ กองการวิจัยได้ดำเนินการต่อไปจนใกล้จะเสร็จเรียบร้อยแล้ว กล่าวคือเมื่อได้ส่งใบโฆษณาไปตามหมู่บ้านและโรงเรียนทั่วประเทศ เมื่อ พ.ศ.2509 ให้ผู้พบดินขาวส่งตัวอย่างมาให้ตรวจสอบดู ถ้ามีคุณสมบัติก็จะแจ้งให้ทราบและไปดูแหล่ง กองการวิจัยได้รับตัวอย่างดินขาวประมาณ 400 กว่าตัวอย่าง จากจังหวัดต่างๆ รวม 56 จังหวัด พบว่ามีดินที่มีคุณสมบัติเหมาะสมทั้งอุตสาหกรรมกระดาษและอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา 6 ตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาแต่ไม่เหมาะสมสำหรับอุตสาหกรรมกระดาษ 30 ตัวอย่าง

แต่เนื่องจากตัวอย่างที่ได้รับไม่น้อยกว่า 50 ตัวอย่าง เพียงแต่คุณลักษณะทั่วๆ ไปโดยไม่ทดสอบให้ละเอียด จะเข้าใจได้ว่าเป็นดินขาวดี และคงจะมีคนเก็บมาศึกษา หรือส่งมาให้ทดสอบอีกไม่รู้จักจบ เพราะไม่มีรายงานไว้ ณ ที่ใดว่าได้ศึกษาไว้แล้ว กองการวิจัยจึงได้ศึกษาดินเหล่านั้นรวมกับดินที่มีคุณสมบัติอื่นๆ ให้ละเอียดเท่าที่จะทำได้ เจ้าหน้าที่ได้ไปตรวจแหล่งดิน และกำหนดแหล่งดินลงในแผนที่ขนาด 1: 25,000 เก็บตัวอย่างมาอีกเมื่อเห็นว่าแตกต่างกับตัวอย่างที่มีอยู่ ตัวอย่างเดิมดังกล่าวนี้เก็บมาจากแหล่งต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. จังหวัดเชียงราย

บ้านหนองผักจิก	ต. แม่ทาวโตน	อ. พาน
คอยช้างนั้ง	ต. ป่าแตก	อ. แม่สรวย
ห้วยโป่งก้าง	ต. ต่อม	อ. พะเยา
ห้วยยางหอมเหนือ	ต. ยางหอม	อ. เทิง
หมู่ 6 บ้านเขาแก้วเจริญ	ต. บัวสลี	อ. เมืองเชียงราย
ร่องพญาไทร	ต. บ้านแม่กรณ์	อ. เมืองเชียงราย
ข้างวัดป่าแถม	ต. บ้านท่าซ่อ	อ. พาน

2. จังหวัดเชียงใหม่

บ้านตีนตง	ต. สะเมิงเหนือ	อ. สะเมิง
หมู่ 7 บ้านปงวิทยาคาร	ต. อินทขิล	อ. แม่แตง
บ้านโละใหม่ใต้	ต. แม่नावัง	อ. ฝาง
หมู่ 5 บ้านห้วยงูใน	ต. สันทราย	อ. เมืองเชียงใหม่
คอยหนองลม	ต. ป่าต๋ม	อ. พร้าว
หมู่ที่ 6	ต. สบเตี้ยะ	อ. จอมทอง
ร่องน้ำห้วยแม่ทก	ต. ท่าเตือ	อ. ฮอด

3. จังหวัดลำพูน

	ต. สันป่าสัก	อ. เมืองลำพูน
หมู่บ้านหนองหอย	ต. มะเขือแจ้	อ. เมืองลำพูน
หมู่บ้านท่าไม้แดง	ต. ป่าพลู	อ. บ้านโป่ง

4. จังหวัดลำปาง

หมู่บ้านปางค่า (1)	ต. บ้านสา	อ. แจ้ห่ม
หมู่บ้านปางค่า (2)	ต. บ้านสา	อ. แจ้ห่ม
ห้วยแปน	ต. บ้านสา	อ. แจ้ห่ม

เขตป่าสงวน
ม่อนคอยเสย
ห้วยแม่เกียง

ค. แม่ทะ
ค. แม่สั่น
ค. พระบาท

อ. แม่ทะ
อ. ห้างฉัตร
อ. เมืองลำปาง

5. จังหวัดน่าน

คอยน้ำห่อม
บ้านคินขาว
หมู่ 7 บ้านสมูล

ค. สถาน
ค. อายนาลัย
ค. คูไ้

อ. นาน้อย
อ. ส่า
อ. เมืองน่าน

6. จังหวัดแพร่

บ้านน้ำเลา
บ้านปง

ค. ร่องเข็ม
ค. ร่องเข็ม

อ. ร่องกวาง
อ. ร่องกวาง

7. จังหวัดอุตรดิตถ์

บ้านห้วยปอบ
บ้านล็กัว
เขาก้อมะมื่น
เขาทอง

ค. วังคิน
ค. วังคิน
ค. ผาจุก
ค. หาดกรวด

อ. เมืองอุตรดิตถ์
อ. เมืองอุตรดิตถ์
อ. เมือง
อ. เมืองอุตรดิตถ์

8. จังหวัดสุโขทัย

ห้วยคลองมะพลับ
เขาสี่ล้าน

ค. บ้านหาดสูง
ค. ท่าชัย

อ. ศรีสัชชนาลัย
อ. ศรีสัชชนาลัย

9. จังหวัดกำแพงเพชร

หมู่ 2

ค.หนองบึง

อ. เมืองกำแพงเพชร

10. จังหวัดนครนายก

หมู่ 2 บ้านเขาสวนหงษ์
หมู่ 1 บ้านศรีนาวา

ค. สารีกา
ค. ศรีนาวา

อ. เมืองนครนายก
อ. เมืองนครนายก

11. จังหวัดปราจีนบุรี

หมู่ 13	ต. โพธิ์งาม	อ. ประจันตคาม
หมู่บ้านหนองใหญ่	ต. เนินหอม	อ. เมืองปราจีนบุรี
ข้างวัดบึง	ต. โศกไม้ลาย	อ. เมืองปราจีนบุรี

12. จังหวัดฉะเชิงเทรา

หมู่ 6 ห้วยสพานนาค	ต. วังน้ำเย็น	อ. บางคล้า
--------------------	---------------	------------

13. จังหวัดชลบุรี

หมู่ 5	ต. บ้านนาเกลือเหนือ	อ. บางละมุง
บ้านหาดสอ	ต. สัตหีบ	อ. สัตหีบ

14. จังหวัดระยอง

เขาพ่อแป๊ะ	ต. บ้านนา	อ. แกลง
หมู่ 5 บ้านคลองคา (1)	ต. เนินค้อ	อ. แกลง
หมู่ 5 บ้านคลองคา (2)	ต. เนินค้อ	อ. แกลง
หมู่ 3 บ้านลานตากปลา	ต. กองคิน	อ. แกลง

15. จังหวัดจันทบุรี

หมู่ 5 บ้านหนองตอ	ต. มะขาม	อ. มะขาม
หมู่ 3 บ้านคลองเกียด	ต. สองพี่น้อง	อ. ท่าใหม่
หมู่ 10 บ้านเขาป่าแดง	ต. ป่าแดง	อ. ท่าใหม่
หมู่ 1	ต. บางกระไชย	อ. แหลมสิงห์
เขาหนองซิม	ต. หนองซิม	อ. แหลมสิงห์

16. จังหวัดราชบุรี

เขาพริก

—

อ. เมืองราชบุรี

เขาเขี้ยว

ต. เขาชะงุ้ม

อ. โพธาราม

17. จังหวัดเพชรบุรี

หมู่บ้านเขาแดง

ต. หนองหญ้าปล้อง

อ. เขาย้อย

18. จังหวัดระนอง

หมู่ 1 บ้านทุ่งคา

ต. หาดส้มแป้น

อ. เมืองระนอง

19. จังหวัดนครศรีธรรมราช

บ้านห้วยทรายขาว

ต. กระทูน

อ. ฉวาง

20. จังหวัดนราธิวาส

หมู่บ้านคอดอแว

อ. ยี่งอ

กองการวิจัยได้รายงานรายละเอียดต่าง ๆ ของดินแต่ละตัวอย่างที่กล่าวมาแล้วข้างต้นตามหัวข้อดังต่อไปนี้คือ

1. ลักษณะที่เกิด

2. การขนส่ง

3. ผลการวิเคราะห์และทดสอบ

3.1 ความละเอียด

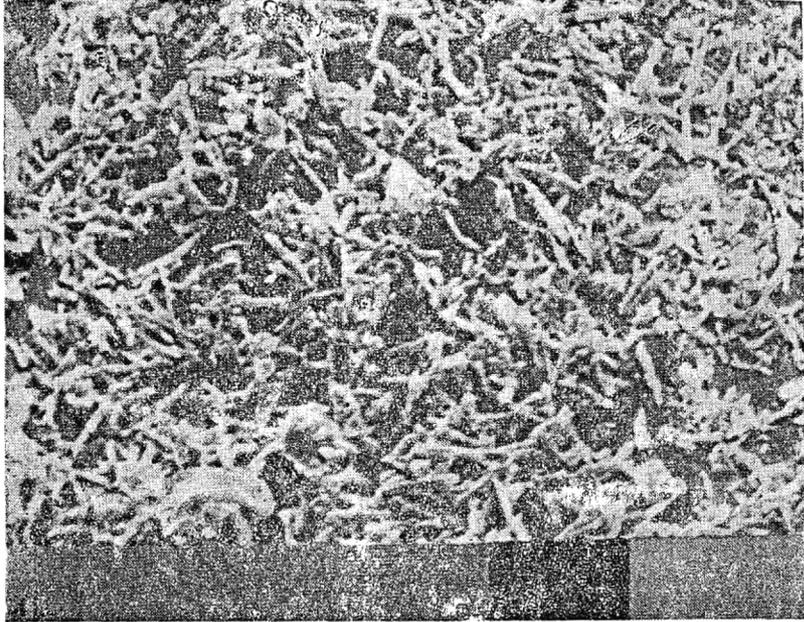
3.2 สีของดิน ก่อนเผาและหลังเผาที่ 1200°C

3.3 ความหดรัด

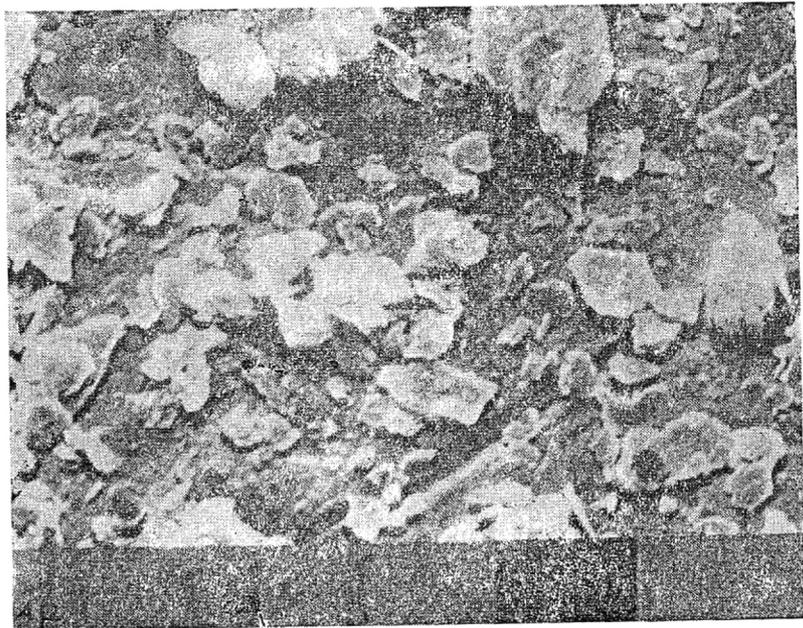
- 3.4 ความเหนียว (water of Plasticity)
  - 3.5 ความคม
  - 3.6 ภาพถ่ายจาก Scanning Electron Microscope
  - 3.7 Differential Thermogram
  - 3.8 X-ray Diffraction Pattern
  - 3.9 ส่วนประกอบ
4. ชนิดของดิน
  5. การใช้ประโยชน์
  6. ผู้ปฏิบัติงาน
    - 6.1 ผู้นำส่งดินขาว
    - 6.2 ผู้ไปดูแลดิน
    - 6.3 ผู้วิเคราะห์และทดสอบ
    - 6.4 ผู้บ่งชี้ชนิดของดินขาว

ส่วนรายละเอียดของดินขาวแต่ละแห่งเหล่านี้จะปรากฏอยู่ในรายงาน ชื่อ “ดินขาวในประเทศไทย” รวบรวมโดยนักวิทยาศาสตร์โท บรรยงค์ แบบประเสริฐ กองการวิจัยกรมวิทยาศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรม

ผลึกดินขาวถ่ายจากกล้องจุลทรรศน์ อีเล็กตรอน ขยาย 5000 เท่า

ดินขาว จากเขาเขียว ต.เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ดินขาวจากเชิงเขาหนองซิม ต.หนองซิม อ.แหลมสิงห์ จ.จันทบุรี